

raadsvoorstel

portefeuillehouder G.A.H. Elkhuizen
opgesteld door Beheer Openbare Ruimte / Sjoerd Dijkstra
Registratienummer
collegebesluit 15.07289
vergaderdatum raad 21 mei 2015
jaar/nummer (niet invullen, dit vult de griffie in)

onderwerp Uitbreiding capaciteit algemene begraafplaatsen

Het college van burgemeester & wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1. Kennis te nemen van de notitie "Uitbreiding capaciteit algemene begraafplaatsen Nieuwkoop, Tweede uitwerking oplossingsrichtingen";
2. Te kiezen voor één van de twee volgende oplossingsrichtingen:
 - a. een beperkte uitbreiding van de algemene begraafplaats in Nieuwkoop met grondgraven, of
 - b. uitbreiding van de algemene begraafplaats in Ter Aar

burgemeester en wethouders van Nieuwkoop

mr. G.G.G. Slooters
secretaris

F. Buijserd
burgemeester

Toelichting

Probleemstelling

In 2008 is een beleidsnotitie opgesteld met als doel het beheer van de algemene begraafplaatsen en de lijkbezorging te harmoniseren. In het kader van die beleidsnotitie is ook onderzoek gedaan naar de begraafcapaciteit op de begraafplaatsen in Nieuwkoop, Ter Aar, Nieuwveen en Zevenhoven. Toen is vastgesteld dat op een deel van deze begraafplaatsen binnen een aantal jaren een probleem ontstaat met de begraafcapaciteit en dat het noodzakelijk is maatregelen te treffen.

Inleiding

In § 1.1 van de notitie *“Uitbreiding capaciteit algemene begraafplaatsen Nieuwkoop, Tweede uitwerking oplossingsrichtingen”* is het proces van april 2012 tot nu toe uitvoering beschreven. De eerste vervolgonderzoeken die wij in samenwerking met adviesbureau Kybys hebben uitgevoerd, waren er op gericht om, aan de hand van een actuele begraafplaatsadministratie, volledig inzicht te krijgen in de begraafbehoefte en vervolgens op basis daarvan een aantal oplossingsrichtingen uit te werken.

Met de notitie *“Uitbreiding begraafcapaciteit algemene begraafplaatsen gemeente Nieuwkoop”* hebben wij een zestal oplossingsrichtingen uitgewerkt en aan u voorgelegd, met als doel te komen tot een aantal bruikbare varianten. De genoemde notitie en inbreng van bestuurders van de Hervormde Gemeente Nieuwkoop hebben bij behandeling in de meningsvormende raad geleid tot een voorkeur een door de Hervormde Gemeente voorgestelde variant aan het Reghthuysplein, met als alternatief de als begraafplaats bestemde locatie aan Het Lange Stuk in Nieuwkoop.

In de vervolgotitie *“Uitbreiding capaciteit algemene begraafplaatsen Nieuwkoop, Variantenkeuze”* hebben wij twee varianten gedetailleerd uitgewerkt en beoordeeld: de uitbreiding van de bestaande begraafplaats aan het Reghthuysplein en de realisatie van een nieuwe begraafplaats aan Het Lange Stuk. Mede op grond van de inbreng van de Hervormde Gemeente enerzijds en ernstige bezwaren van aanwonenden van Het Lange Stuk anderzijds, heeft de raad bij de behandeling van de notitie op 7 november 2013 geoordeeld dat er op dat moment geen basis was voor een besluit.

Uw raad heeft ons gevraagd de Hervormde Gemeente Nieuwkoop in de gelegenheid te stellen zelf met haalbaar plan te komen voor uitbreiding van de begraafplaats aan het Reghthuysplein. Wij hebben u tevens toegezegd met ontwerpen te komen voor de locaties voor een nieuwe begraafplaats aan Het Lange Stuk en in de Noordse Buurt.

Met de notitie *“Uitbreiding capaciteit algemene begraafplaatsen Nieuwkoop, Tweede uitwerking oplossingsrichtingen”* bieden wij u, in vervolg op de meningsvormende raad van 7 november 2013, een viertal oplossingsrichtingen aan. In maart 2014 hebben wij van de Hervormde Gemeente een plan *“Uitbreidingsmogelijkheden begraafcapaciteit Algemene Begraafplaats in de kern Nieuwkoop”* ontvangen. Het plan omvat twee opties voor de uitbreiding van de begraafplaats in Nieuwkoop met keldergraven. Het plan van de Hervormde Gemeente hebben wij in onze notitie opgenomen en beoordeeld. Daarnaast hebben wij een alternatieve oplossing met grondgraven uitgewerkt voor de begraafplaats in Nieuwkoop. Als derde oplossingsrichting hebben wij een optie uitgewerkt waarbij capaciteitsuitbreiding wordt gerealiseerd op de bestaande begraafplaats in Ter Aar. Een vierde oplossingsrichting omvat een nieuw te ontwikkelen begraafplaats in de Noordse Buurt.

Zoals u bekend is, hebben wij inmiddels afgezien van een mogelijke ontwikkeling van een nieuwe begraafplaats aan de locatie Het Lange Stuk.

Alle in de notitie opgenomen oplossingsrichtingen hebben wij beoordeeld in relatie met de capaciteitsproblematiek en op grond van uitvoerbaarheid. Uiteraard hebben wij de kosten van de diverse opties berekend, waarbij wij ook de doorwerking in de grafrechten in beeld hebben gebracht, uitgaande van volledige kostendekking.

Op dit moment is er een tendens waarbij steeds meer mensen niet langer kiezen voor begraven, maar voor cremeren. Tot nu toe zijn wij bij het berekenen van de begraafbehoefte uitgegaan van 50% begraven en 50% cremeren. Het percentage cremeren neemt echter toe en ligt landelijk nu al op 60%. Wij zijn van mening dat het aannemelijk is dat dit percentage in Nieuwkoop niet zal afwijken. Om die reden hebben wij in de voorliggende notitie de begraafbehoefte opnieuw bepaald (zie § 2.1) en naar beneden toe bijgesteld. Uiteraard heeft dit een gunstig effect op de benodigde capaciteit.

Kader / Eerdere besluiten

- Op 11 november 2008 heeft de raad ingestemd met de beleidsvisie *“Harmonisatie begraafplaatsenbeleid gemeente Nieuwkoop”*. De raad draagt het college op het hiermee vastgestelde beleid uit te werken en met voorstellen te komen om de begraafcapaciteit te vergroten.
- In april 2012 is door de raad een startnotitie vastgesteld waarin een aanpak is beschreven om te komen tot afgewogen oplossingsrichtingen voor het capaciteitstekort.
- Op 11 april 2013 is de notitie *“Uitbreiding begraafcapaciteit algemene begraafplaatsen gemeente Nieuwkoop”* in de meningsvormende raad besproken.
- op 7 november 2013 is de notitie *“Uitbreiding capaciteit algemene begraafplaatsen Nieuwkoop, Variantenkeuze”* in de meningsvormende raad behandeld. Uw raad heeft geoordeeld dat er op basis van de notitie geen basis was voor een besluit.

Beoogd effect

Ons voorstel heeft tot doel door middel van een goed afgewogen keuze te komen tot een oplossingsrichting, waarmee de begraafcapaciteit in de gemeente Nieuwkoop voor langere termijn is gewaarborgd, tegen aanvaardbare kosten.

Voorgestelde besluiten / Argumenten:

Wij stellen u voor kennis te nemen van de notitie *“Uitbreiding capaciteit algemene begraafplaatsen Nieuwkoop, Tweede uitwerking oplossingsrichtingen”* en te kiezen voor één van de twee volgende oplossingsrichtingen:

- a. een beperkte uitbreiding van de algemene begraafplaats in Nieuwkoop met grondgraven, of
- b. uitbreiding van de algemene begraafplaats in Ter Aar

In de afgelopen jaren is gebleken dat het onderwerp begraven een gevoelig onderwerp is. Het al of niet voorzien in mogelijkheden voor onze inwoners om dicht bij hun woonkern begraven te kunnen worden speelt daarbij een rol. Van de vier in de notitie beschreven oplossingsrichtingen vallen op grond van doelmatigheid en kosten wat ons betreft twee oplossingsrichtingen af. De twee andere oplossingsrichtingen zijn beide mogelijk. De keuze zal daarbij afhangen of de voorkeur wordt gegeven aan een doelmatige en kostenefficiënte oplossing voor de gehele gemeente of aan een specifieke oplossing voor de kern Nieuwkoop.

Om die reden leggen wij u de keuze tussen twee van de vier opties open voor.

Het door de Hervormde Gemeente ontwikkelde plan met twee varianten gaat uit van uitbreiding van de capaciteit met drie diepe keldergraven. Met het plan ontstaat met variant 2 voldoende grafcapaciteit om in een begraafcyclus te kunnen begraven. De oplossing met keldergraven echter duur in aanleg. Bovendien kunnen drie diepe keldergraven niet efficiënt worden ingezet voor particuliere graven. En juist op de begraafplaats Nieuwkoop wordt 75% van de graven uitgegeven als particulier (eigen) graf.

Als alternatief voor de dure oplossingsrichting van de Hervormde Gemeente is een oplossing met dubbeldiepe grondgraven uitgewerkt. Met een uitbreiding met 61 graven en het ophogen van de dit jaar te ruimen 65 graven wordt een capaciteit gerealiseerd van 126 dubbeldiepe grondgraven. Met de uitvoering van periodieke ruiming in de toekomst ontstaat voldoende capaciteit voor de komende 20 tot 25 jaar. De alternatieve oplossing met grondgraven is aanmerkelijk goedkoper dan de oplossing met keldergraven. Een blijvend nadeel van zowel de oplossing van de Hervormde Gemeente als het alternatief is dat de ruimtelijke kwaliteit op het bestaande deel van de begraafplaats slecht blijft (laag bruto grafoppervlak)

Met een beperkte uitbreiding van de algemene begraafplaats in Ter Aar kan tegen relatief lage kosten voldoende begraafcapaciteit worden gerealiseerd voor de gehele gemeente. Dat komt vooral doordat de begraafplaats in de huidige situatie al een forse capaciteit heeft, die veel groter is dan de lokale behoefte. Een voordeel van de begraafplaats in Ter Aar is bovendien dat de ruimtelijke kwaliteit goed is (hoog bruto grafoppervlak) en dat er ook ruimte is om te voorzien in alternatieve asbestemmingen, zoals een urnentuin. Er is ruim voldoende parkeerruimte beschikbaar. Het gebruik van de begraafplaats in Ter Aar als centrale algemene begraafplaats in de gemeente biedt meer mogelijkheden de aula op de begraafplaats te exploiteren.

Als vierde oplossingsrichting is de mogelijkheid van een nieuw aan te leggen begraafplaats in de Noordse Buurt uitgewerkt. Een dergelijke begraafplaats kan, vanwege de beschikbare ruimte in de Noordse Buurt ruim worden opgezet, met alle voorzieningen die op een moderne begraafplaats wenselijk zijn. Deze oplossingsrichting kent echter twee grote nadelen. De kosten zijn erg hoog, omdat alle voorzieningen, waaronder voldoende parkeerplaatsen, moeten worden aangelegd. Daarnaast is

realisatie op korte termijn niet haalbaar, omdat een begraafplaats op dit moment planologisch niet inpasbaar is.

Op grond van doelmatigheid en kosten stellen wij u voor niet te kiezen voor uitbreiding van de begraafplaats Nieuwkoop met keldergraven en het realiseren van een nieuwe begraafplaats in de Noordse Buurt.

Wanneer de voorkeur wordt gegeven aan een doelmatige en relatief goedkope oplossing, waarbij voor de verre toekomst voor de gehele gemeente voldoende begraafcapaciteit wordt gerealiseerd op een begraafplaats met voldoende ruimtelijke kwaliteit, dan is uitbreiding van de begraafplaats in Ter Aar naar ons oordeel de meest passende oplossing.

Als de voorkeur uit gaat naar een specifieke oplossing voor de kern Nieuwkoop, dan is een alternatieve oplossing met grondgraven een goede keuze. Het is weliswaar geen oplossing voor een volledige begraafcyclus, de komende jaren biedt het voldoende uitkomst. Mocht de huidige tendens van meer cremeren zich niet voortzetten, dan is een beperkte extra uitbreiding nog mogelijk.

Kanttelingen:

Begraven in een begraafcyclus of niet

Tot nu toe zijn wij in de uitwerking van oplossingsrichtingen steeds uitgegaan van een begraafcapaciteit die tot in lengte van jaren voldoende is voor de behoefte aan graven. Daarbij wordt uitgegaan van een begraafcyclus van 40 jaren. Op dit moment is een tendens te zien, waarbij mensen steeds vaker kiezen voor cremeren boven begraven. Op dit moment voorziet het crematorium in Alphen aan den Rijn in onze regio in die behoefte. Op dit moment zijn er ook plannen voor een crematorium in Woerden. Wij zijn in onze berekening van de begraafbehoefte al uitgegaan van een hoger percentage cremeren, waardoor de begraafbehoefte daalt. Vanwege toekomstige ontwikkelingen is er veel voor te zeggen bij uitbreiding voor een minder lange periode in grafcapaciteit te voorzien

Belangen

Het beschikbaar hebben van een algemene begraafplaats is een wettelijke taak. Uit oogpunt van een onze rol als overheid, is het onze taak om, rekening houdende met de wensen van de inwoners, te kiezen voor een zo doelmatig mogelijke oplossing, zodat de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk worden besteed.

De Hervormde Kerk heeft zich de afgelopen jaren hard gemaakt voor het uitbreiden van de algemene begraafplaats in Nieuwkoop. De belangen van de Hervormde Gemeente als kerkelijke organisatie en de belangen van de gemeente Nieuwkoop als lokale overheid lopen daarin niet volledig parallel. Het is belangrijk de specifieke (financiële) belangen die de Hervormde Gemeente heeft bij het uitbreiden van de begraafplaats in Nieuwkoop in het oog te onderkennen.

Risico's / Beheersmaatregelen

Kostenramingen

De berekening van de kosten van de diverse oplossingsrichtingen zijn globale ramingen. Dat betekent dat ze een goede indicatie geven van het kostenniveau, maar nog onvoldoende exact zijn voor definitieve besluitvorming. In vervolg op de keuze van één van de oplossingsrichtingen wordt het plan volledig uitgewerkt en doorgerekend. Op basis daarvan kan dan een definitief besluit worden genomen en krediet worden verstrekt.

Financiële / Personele / Juridische consequenties

Dit voorstel heeft nog geen directe financiële consequenties. Dat is pas aan de orde na een definitief besluit over een uitgewerkte oplossingsrichting waarbij krediet wordt verstrekt voor realisatie.

Uitgangspunt voor de komende jaren is dat het begraven op termijn volledig kostendekkend is. Hiertoe worden de grafrechten jaarlijks met 5% verhoogd boven de gebruikelijke indexering. Los hiervan gaan wij in ons collegeprogramma uit van een volledige kostendekkendheid van de capaciteitsuitbreiding. In de berekeningen zijn om die reden de gevolgen voor de huidige grafrechten berekend.

Voor het externe advies, ten behoeve van de capaciteitsuitbreiding is in 2012 een bedrag beschikbaar gesteld van € 30.000. De werkelijke kosten voor het extern uitgevoerde onderzoek bedraagt tot nu toe € 16.800. Het resterende budget wordt ingezet voor vervolwerkzaamheden (uitwerking oplossingsrichting).

Communicatie / Participatie

In 2013 is een enquête uitgevoerd onder de deelnemers aan het burgerpanel en via Nieuwkoop Nieuws. Ook is de Wmo-adviesraad naar hun mening gevraagd.

Achterliggende stukken die ter inzage liggen

- Uitbreiding capaciteit algemene be-graafplaatsen Nieuwkoop, Tweede uitwerking oplossingsrichtingen

Advies meningsvormende raad

(griffie)